

УДК 338.24(477)

Юрченко В.І.¹, Кудра А.О.²

¹ канд наук з держ. упр., доц. ЗНТУ

² студ. гр. ГФ-217 ЗНТУ

ОСОБЛИВОСТІ КОЛИВАННЯ ВАЛЮТНОГО КУРСУ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

В умовах глобалізації світових фінансових ринків та інтегрування у них України актуальним є розроблення ефективної валютної політики. Валютний курс-ціна грошової одиниці однієї країни, виражена в грошовій одиниці іншої країни, дорогоцінних металах, цінних паперах. Валютний курс висловлює співвідношення між грошовими організаціями різних країн. Зміна валютних курсів може відбуватися з різних причин, але все ж можна виділити основні: вихід економічних даних, очікування їх виходу, діяльність фондів, діяльність ринкових експортерів і імпортерів, діяльність центральних банків.

Необхідно зазначити, що сьогодні існує необхідність комплексного дослідження особливостей розвитку національної системи валютного регулювання як частини валютної політики держави. Причинами виникнення валютної кризи в рамках певної держави вважаються ведення неадекватної політики валютного регулювання, зокрема неадекватний режим валютного курсу і недостатні заходи з вирівнювання платіжного балансу, а також наслідки валютних криз в інших країнах, що мають економічні зв'язки з цією країною.

За 2017-2018 роки запроваджено «інфляційне таргетування» та плаваючий валютний курс, мета якого полягала в забезпеченні економічного зростання. До головних цілей даного режиму відносилися: ціль щодо інфляції; поповнення міжнародних резервів; відсоткова ставка як операційна ціль. Даний курс планується розвивати і надалі (від 2019 року), головною умовою тут уже відзначається достатній рівень міжнародних резервів, а основними цілями служать такі як: ціль до інфляції та відсоткова ставка як операційна ціль.

Україна сьогодні майже не представлена на міжнародних валютних ринках. Фундаментальною причиною цього є слабкість національної економіки. Через це НБУ змушений тримати гривню в певних межах, оскільки послаблення багатьох обмежень на торгівлю національною валютою, які ще застосовуються у прямій чи непрямій формах, можуть мати негативні наслідки для її стабільності. Водночас низька частка України в загальному обсязі світової торгівлі не робить необхідною торгівлю гривнею на великих міжнародних валютних ринках. Тому що гривнею обмежено

торгують на окремих валютних ринках країн, які є найбільшими торговельними партнерами України. До того ж ресурси українських банків є занадто обмеженими, щоб говорити про їхню присутність на закордонних біржах. І нарешті, НБУ розумно не допускає участі іноземних суб'єктів у торгах гривнею в Україні, оскільки навіть одна масштабна спекуляція могла б похитнути стабільність валютного курсу.

Щоб міжбанківський валютний ринок зміг відновити свою роботу, а Національний банк переглянути встановлені ним обмеження стосовно торгів іноземною валютою та запровадити гнучкіший режим курсоутворення, слід насамперед здійснити такі заходи: зменшити рівень державного споживання; прискорити процес реструктуризації економіки; активізувати створення фінансово-промислових груп за участю банківського капіталу; стимулювати внутрішній ринок капіталу (зокрема ринок корпоративних цінних паперів); удосконалити регулювання ринку облігацій внутрішньої державної позики, зокрема шляхом обмеження прибутковості облігацій (на рівні, значно нижчому середньої процентної ставки за кредитами).

Нинішній стан платіжного балансу та недостатня ефективність ринкових інструментів впливу в Україні не дає змоги відмовитися від застосування адміністративних важелів підтримки валютного курсу. Потрібно: запровадити ефективні механізми цільового довгострокового кредитування пріоритетних галузей економіки; встановити жорсткий контроль за утворенням державного боргу та його управлінням (закон України про державний борг досі не прийнято); запровадити торговельний режим, адекватний новим економічним умовам; звільнити прямі іноземні інвестиції від оподаткування; створити умови для становлення та регулювання форвардного ринку тощо.

Отже, підсумовуючи, варто сказати, що взаємодія українських суб'єктів з міжнародними валютними ринками має в наші дні обмежений характер. Україна більше інтегрована в міжнародні ринки цінних паперів (акцій та облігацій), але й ця інтеграція стримується наявними обмеженнями, зокрема такими, як фактична відсутність вільної конвертації гривні. У найближчій перспективі для переходу до гнучкішого режиму валютного курсу, який би дав змогу урівноважити платіжний баланс та реалізувати активнішу грошово-кредитну політику, необхідно передусім врегулювати бюджетну кризу та пов'язані з нею фактори тиску на обмінний курс.